

Solidarità cun il pievel muntagnard

La digitalisaziun porscha novas schanzas per las regiuns da muntogna

DA LUCAS DEPLAZES / ANR

■ **La digitalisaziun sforza a grondas midadas economicas e pretenda in perfecziunament professiunal permanent. Quest svilup porta dentant era novas schanzas per il territori da muntogna. L'Agid svizzer per la muntogna porscha sustegn.** L'access a la furmaziun è pli difficil en las regiuns da muntogna ch'en la Bassa, ha constatà *Willy Gehriger*, il president da l'Agid svizzer per la muntogna a chaschun d'ina conferenza da pressa a Berna. Savens è ina furmaziun adequata la premissa per mantegnair ils plazs da lavur en las muntognas. Finamira da questa fundaziun è perquai er da pussibilitar a mintgin in perfecziunament professiunal necessari en il territori alpin. Per quest motiv è sa decidida la fundaziun da collavurar cun la «Fundaziun svizra per la furmaziun cuntinuada». Tenor Gehriger è necessarias ina furmaziun professiunala adequata ed ina infrastruttura da transmissiun cun gronda capacitat er en las muntognas.

Commerzialisaziun sa paja

Regula Straub, la gestiunaria da «Schweizer Berghilfe», ha fatg attent a las grondas pussaivladads da commerzi che la digitalisaziun porscha gist per il territori muntagnard. Las regiuns da muntogna disponan dad unicas cundiziuns da lavur, da domicil e da recreaziun. Sco exempels ha Straub numnà «Mountain Coworking da mia Engiadina cun il Piz Linard» e la «Conditoria Sedrun». Quella interpresa ha grazia a la commercialisaziun in enorm success cun sias turtas pitschnas da nuschs ch'ella exportescha en divers pajais dal mund. Grazia a l'avertura vers l'exteriur haja ella pudì augmentar

Regula Straub, gestiunaria da l'Agid svizzer per la muntogna, ed il president Willy Gehriger èn persvadids che la digitalisaziun porscha novas schanzas era per regiuns a la periferia.

KEYSTONE

il dumber da personal considerablain.

La capacitat da transmissiun

Savens manca la capacitat da transmissiun en il territori muntagnard per realisar tscherts projects cun in bun avegnir. L'Agentura da novitads rumantscha (anr) ha vulì endriescher da

cusseglier naziunal *Matthias Aebischer* las stentas da la politica a favur d'ina buna colliaziun da comunicaziun per il territori alpin. Aebischer ha fatg attent a las intervenziuns da cusseglier naziunal *Martin Candinas* a favur d'in augment da la capacitat. La politica saja bain activa. Il svilup tecnic giaja dentant bler pli spert enavant. La po-

litica na possia betg suandar quest svilup sfranà. Aebischer vesa ina megla situaziun cun la realisziun da la nova tecnica da transmissiun G5.

Agid finanziel

Per promover il perfecziunament professiunal sustegna l'Agid svizzer per la muntogna davent dad uss fin la fin da

l'onn 2019 cun la summa da 500 000 francs. Ella surpiglia la mesadad dals custs per la furmaziun sin il sector digital. Per quella acziun da perfecziunament professiunal metta la Federaziun svizra per la furmaziun cuntinuada a disposiziun sia plattafurma. Bons po retrair tgi che viva en in territori da muntogna e lavura en interpresas fin a 50 posts da lavur. L'interpresa senza surpiglia la mesadad dals custs. La fundaziun surpiglia maximum 10 000 francs per ils singuls cas.

Agid svizzer per la muntogna

La finamira da l'Agid svizzer per la muntogna è da megliar las cundiziuns da viver per il pievel muntagnard. L'onn 2017 ha sustegnì la fundaziun en Svizra 490 projects en la summa da 31,2 milliuns francs. En il Grischun han pudì pofitar da quest sustegn 90 projects. La fundaziun finanziescha ils projects grazia a donaziuns privatas, contribuziuns d'instituziuns e d'iertas. L'onn 2017 han 56 000 personas privatas sustegnì l'organisaziun cun 9,5 milliuns francs, 16,7 milliuns francs ha la fundaziun retschet d'ertavels.

La fundaziun gida a finanziar projects da personas privatas, da manaschis e da cuminanze ch'han l'intent da megliar las cundiziuns da viver en la regiun muntagnarda, concedind contribuziuns per finanziaziuns inizias u restantas. La premissa per il sustegniment da tals projects è l'atgna iniziativa dals promoturs dal project.